

КЫАЙЫЫ КҮНҮНЭН, КҮНДҮ ДОБРОТТОР!

САНА

ЧУРАПЧЫ
УЛУУБУН
ХАҒЫАТА

ХАҒЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ОЛОХ

ХАҒЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№№ 53—54 (7594—7595) ● 1994 сыл ыам айы 7 күнэ. Субуота ● Сынната—92 солкуобай 30 харчы

**Нөрүүн нөргүй энийэхэ,
кырдыабас саллааттар!**

Хаарыннаах үтүөкөн дьомхутун үгүөхтарын урусхал өнөрбүт Аба дойдугу улуу сэринтин 1418 күнүбүрө икис аан дойдугу сэринтин дьомхуннаах сөрбүтү эрэ буулбакка, киби аймах олорон аастыт историктытар көрсүбүт саамай бөдөн, адмэрдзэх кыргынаагытын быһылытын сыаналавар. Өлүү сүтүү, урусхаланын кээмэйэ онук улахан, динир этэ. Агардас биһиги республикабыт сэрин содулутар нэһилиэнньэтин сүтүрүтүтэ 30-ча сыл устата нэһилэ чөлүтүр түһэриннэ. 82 тыһ. курдук киби сэрингэ барбытыттан 40-тин тахса тыһ. киби төннүбэтэ, билигин республикада 5 эрэ тыһ. тахса сэрин ветерана баар.

Илгээлээхтик чуу бурхна-
лар буулдвалартан кыл
мүлчү тыннаах хаалыа,
эн-мин дэиспит добогуй
корон туран булдьатын
ниһи өйүттэн санаатыгтан
ама хаһан сүтүүхтэрэй?
Бырастын тынын, кы-
рыстаах сэрингэ савас-
нытын сарбийтарбыт кыр-
ыаһас саллааттар, ааспы-
ты ахтан аймаан эрорби-
төн, ол эрзэри ол наада
эдэрдэргэ, Ийэ сирбитни
элиги курдук истиги-
ни таптымырға, фашизм
дизн алдырхайын, издэ-
ниһи умнубат буоларға.
Бырастын тынын, элиги
хас биридигит датыгар
бийиги нөрүө нөргүйзат.

Бүгүн бийнги общество-
быт ааспыт олохпугун, ол
инигэр Ада дайду сарни
тин, биэр орутээхтик сыр-
датыыттан астыммата нүү-
хүрдэ, урут архивтарга
күстээн сымпыт докумуо-
нары, сарни кыттылаах-
тарын ахтысларын билэр-
гэ дуулуугута улаатта.
1988 сыллаахтан саваалаан
бэчээтэммит үгүс хайма-
тар, сүрүннэллэр, сорох

кинигэлэр сарин история-
тын кэлээзиннээрэ но-
руулут көрсөн аастыт
мар күнэрин өссө чу-
гастын ойдүүргэ көмөлө-
һөллөрө саарбада суох.

Сир-майгы нуормаларын, кини бырааптарын тутуууга туугунан да эбээ-һинэстөммөтөх агрессор хайдахтах курдук хааннаах, сидынг соругу туруоруммутун кини-аймак сайдан, дууһата кизгэн истэбин ахсын, буна, өссө дирингини өйдүөбэ, байа дэринтэн атын омуртар сирэйдэригэр силлиир фашистекэй өй-саңаа күөдүйбөтүн кини турунууба. Ити кууснэ утары төрөбүт сирин-уотун, дьонун-сэргэтин харастыыр, харыйыгар санаалаах советскэй норуот турумута. Бу сэрингэ илалымы аңар-дас фашизмэ эрэ илалымы буолбакка, туох да буруйга суох дьону репрессиялааһыны тохтотууга, хаһаайыстыбаннай тутууга уонна обороналаныыга таһаарыллыбыт көтүүтүлэри, утарылаһааччы күүһүн ситэ сыаналаабат буолууну, о.д. өйдүүргэ тириэх буолбута. Өл эрээри итиннэ барытыгар И. В. Сталины кэлтэйдик буруйдааһыны кытта, кини өнгөрбүт бары алдыархайын аяхсан да туран, кини сөбүлөһүөн туттунар. Аҕа дойду сэринтэ аатырбыт полковода Г. К. Жуков бу туһунан «Кырдык. И. В. Сталин дьыг-чыхчы алдасгардааҕа, олору объективнай историческай процес-тан уонна көстүүлэртэн, экономической уонна политическай комплентар-тан барыларыттан арааран керер табыллыбат», — дьэн суруйбута ордук олохтоох. Дойду үрдүкү салалтатын этэстэстэрин ыйынттан са-лалаан биридиллээн тү-өннэри, дьону сыаналыыр-

га нөгүөлээний билэгийн да суох буолбатах. Ханыгын да иһин иһинки уруок ыһаахытын, сайдыахытын баһарар буоллахытына, байыбат историлбытыгар, аҕа нолуонабит үгэстэригэр харыстабыллаахтык сыһыаннаһарбыт ордуға чуолкай. Билэгийн төһө да түөлбө-түөлбө арахсан атааһнастарбыт, сэрин сымалларыгар дьон омуктарыттан тутула суох түмсүүлээх буолан тутуһунаах ордубуттар, кыһаһыны ситиспиттэрэ, — дьин республикабыт Президентэ М. Е. Николаев быһыл кулун тутар 12 күнүгэр Мөҥө-Хангалас II Баатара иһилиэгин олохтоохторун кытта көрсүһүүтэ эппит кырдыктыах төһө иһинки сайдымбытыгар ураты суолталаах. Саха сири дьонно-сэргэтэ, иһинки сыһаары тутан көрдөхтө, байы-байалары итэ-байсалларын, грандаһкай сөбүлэһин дьэки өссө биир дьонуннаах хардыы оҥо-һуллубутун субу аҕай буолан аастыт Саха сири норуоттары Ассамблеяга көрдөрдө. Уларыта тутуу 9-с сылын ытыллар, ол араэри олохлут чэпчээн биэрбэт. Оготор таһаары өнүйбэт, Союз урукку рес-публикаларыгар быһаһ-майгы сытыырхайыыта на-мыраабат. Сомоволоһуу, байы-байан омук быһы-тынан ытыктаһыы, кемө-лөсүһүү, оготор таһаар салаларга балаһыанһаны түпсары билэти дөйдөбү-

туу айтырааһынтан бэй-
лмэхтарын сөл. Улуу Кы-
аһы 50 сымлаах боруогар
үктэнэн туран, бийиги өсө
тегүл өтн туһунан олох-
тоохтук төлкүйдүүрбүт кө-
дүүстөх ара буолуон сөл.

Улуу Кыялы үнэ агар-
дах юбилейа хонон тур-
дах ахсын чугаһаан иһар.
Ол кэмнэ диари улуус
алохтоохторо үмүрүтүөх-
төөх үлэлэрэ адыһаа суох.
Сэрин идэтинин көпөһөр,
буобуттар ааттарын үйэ-
титэр кинигэ бөлөһөтүннэх
төөх, кинигэ онгоһуллауох-
таах, военкомат тоһтору-
гар өйдөбүннүк тутул-
дуохтаах. Хомоһуох иһин,
ити үксэ тылга эрэ сым-
дьар. Өйдөбүннүк аскаһа
да суох, сыйтаа да кө-
рүллэ илик. Уп саһа хо-
мулан эрэ.

Биир дондулаахтарбыт
нэриэстэригэр итинник
сыһыан табыллыбата буо-
луо. 1941 сылтан саба-
лаан уоттаах сэригэ илгы-
рыллан дондуларыттан
арахсыбыттар, хааны, нн-
чыгы көрсүбүттэр, хараҥа
түүнүктээх күннөргө олох-
торун саяппыттар санаа-
рыгар төһөлөөх ыарахан
буолуой? Өссө да уонунан
сыллар ааһыахтара, орто
дойдуга букатын кэлбит
суох, бийиги эмиз улууска
хаалбыт тийэх буйбуту буо-
ругар төбөбүтүн санным-
тыахпыт. Ол кэинэ тэийэн
кэмсиммэт, бэйлэтэн кэ-
лэмистит нурдук дыһаныах-
ха баара.

Улуу Нытайы 49-с сы-
лыны, норуот чэбдиги ту-
һун биэрбэтэх биер дойду-
лаахтарбыт — кырдыаҥас
салааһтар. Иһэ дойду ту-
һугар эһиги оморбут хор-
сун быһыыныт уйа-саас ту-
хары умнууллубаты!

М. СИДОРОВА

М. СИДОРОВА

КЫҖАЛБАЛАРЫН ТУРУОРСАР БИГЭ САНААЛААХТАР

Ааспыт ий 20 күнүгэр
норуот үөрэҕиримтин үлэ-
һиттерин идэлээх союуза-
рын комитеттарын пред-
седателлэрин уонна ити
союз улуустаагы комите-
тын чилиэһинэрин холбо-
һунтаах муһунахтара бу-
дан ааспыт, Кинилэр бу
идэлээх союз республика-
таагы комитета (председа-
тель А. И. Седалищев)
Саха Республикатын пра-
вительствотын председате-
лэ В. А. Штыркова, үөрэх
министрэ Н. А. Голикова
туһайбыт суругун сүһү-
нүн санааларын эттилэр.
Сурук ис хойоонун союз
улуустаагы комитетын
председателэ Е. И. Дани-
лов билиһиннэрдэ.

Сурунка малын сүүрү модьуйуулар ниймэлтбегтар: ситэ бэриллэ илик хамнаһы суһаллың төлөһүн уонна муус устардааһы, аһам бийыһааһы хамнаһы кэмгитэр бизрин; уочараттаах уопускаларьыгар барааччыларга уопуска харчытын кэмгитэр төлөһүн коммуналиһай өлөһтөр иһин төлөбүрү кэмгитэр олоруу уонна ити системаны саһардыһа; биһр тариһай сетканан көрүдлэр хамнаһ төлөбүрүн аһын нэмэйин Россияны аһыта тэһнэ үрдэтин; арды эрөннэриллиһин күрдүк лоруот үерэдиһинтин улуустарды управление

Дэууллаһин икэннэттөн холбохуугаах мунууах кыт-
тымлаахтара уурмаахтары-
гар «реском турууруутун
уонна бөлдбөс сүөх тари-
йар забастовкатын өйүүр-
гэ» диэн ылынылтар. Ити-
ин таһынан уурмааха ыам
ыйын мааһыгар күнүзүгү-
түн үлүүс өсүүрүлүмүсүр.

Муньбахаа элбэх киһи
тыл эттэ. Кинилэр санаа-
лара биһир: реском ити
үөлэ этиллибит туруорсуу-
гун өбүүргө. Арай забас-
товка ыйылдыбыт бол-
дьовор санаа уратыла-
һылаах буолла. Сорохтор
өрдэлэтэн ыам ыйыгар
болдьохтуур сөп этэ динл-
лэр. Ол эрэри үгүстэр
сурунна ыйылдыбыт бол-
дьову сөбүлэхтилэр. Олун
муньдах тыһыны биһир
арайыах этинэн мунур-
даныахха да сөп.

С. С. Морфун, спортивний интернат-оскуола
авхоһа: Реском туруорсууга
сөптөөх. Былырынны
балаһыанньаны бары бэлэ-
дэт. Норуот үөрэдиринтин
үлэһиттэрин барыларын
бас ийин 6 күнүгэр дээр
уопустарда мындаа гына
управление сибидисситан-
тан М. А. Никифоровтан
туруорсуохха. Хамнас, хар-
ы толору килэр түбэлтэ-
лэр эрэ забасованы
охтогуохха наада. Забас-
овка балаһыанньанын
ниэстэтигэр үчүгэйдик бы-
аарыахха уонна бала-
һыанньада сөп түбөһүннэ-
ри комитеттары тэри-

В. НИКИФОРОВ.

Гвардия старшай сержана

Ефрем оёо сааһа Аччабар аатырбыт-суолурбут алаастарыттан биридэстэригэр бөдөҥ соботууан биллибит Диринг Күөл сайылыгар аспыта. Поповтар кыһынны олохторо — Дьэрбэҥ алаас. Онтон, сэттэ-аҕыс биэрэстэлээх сиртэн, үксүн сатым сымдыан оччолорго, көлхөстөөх ыҥыат оскуолата дьинэн биллэр Чурапчы оскуолатыгар үөрөмүнэ. Оёо сааһыттан ыраа оҥостубут идэтэн ылаары Чурапчы педучилищетыгар үөрэнэ смьрттадына олохпутун атыһахтаах уулуу айыабыт сэрин турбута. Чугас аймахтара Поповтар, Федоровтар, ыаллара Пудовтар, Шадриннар, Неустроевтар, Игнатьевтар арҕаа фронтта аттамыктара; Сотору-сотору ким эрэ сэрин толоонугар өлбүтүн туһунан «хара» сурук кэлэрэ.

Сэрин сылын бастаан үөрэбни дьылын да бүтэртүбүкэ училлине студентарын уонна хас да учууталы сэринтэ ыгытар бөбүкө туттарыллыбыта. Ити 1942 сыл күлүн тутар 14 күнүгэр этэ. Уолаттар уонна ый үөрөнөн Т-34 танкада ыҥыаччы механик идэтин баһылаабыттара, ону сэртэ артиллерист-иннометчик үөрэбни үчүгөйдик бүтэрэннэр артиллерийскай разведкада отделение командирдарынан аныкытара, старшай сержант званиеламмыттара.

Ефрем 1943 сыл саҕалаһытыгар Кавказтан фашистнай сэринлэри үүрэр кыргыһыдаларга кыттыбыта, хоту Кавказы өстөөхтөн босхолослута. 1943 сыл сайыннар Курскка тоҕойго буолбут кыргыһы-

ларга кини чааһа киирээр Стенной фронти, Софруулуу-арҕааны уонна Воронежскай фронттар сэринтэ атырдыах ыйан 3 күнүгэр быһаарымлаах нымэн киирэннэ саҕалаабыттара. Кимэн киирнэ үһүс күнүгэр Орел уонна Белгород куораттар босхолонмуттара. Бу кыһынны Москва аан бастаан артиллерийскай салютунан айхаллаабыта. Бу кыһынны тоһоһоохтук үөрбүтүн, сүрөбэ кини туттууунан туолбутун сэрэинэххэ сол, Сотору буолалы Харьков босхолонмута. Итинтэн салгыы саллаат Днепри туораабыта. Ити нэмтэ Стенной фронт иккис Украинскай фронт дьин батталар буолбута.

Днепри туорааһын кэнинтэн Ефрем ыараханнак контузияламмыта, үһүнүк өбүн сүтөрбүтэ, үбүтүбүт ыһа сүһүөхтөрө, этэ-синиэ бүтүннүү илдьи охсуллубута, буорга көмүллүбүтэ, добоһторо өлбүтүнэн аахпыттара. Дойдугутар Чурапчы нэһилиэгин Собиэтигэр гвардия старшай сержана Е. И. Попов кыргыһы толоонугар хорсунун өлбүтүн туһунан биллэрини кэлбитэ. Чурапчы Собиэтин оччотогоу председателе Николай Семенович Смирников барахсан Ефрем аҕатын Борокундай кырдыаһы, нийэтин Аана эмэхсини аһынан уоллара өлбүтүн туһунан биллэрини тутта тиэрдиттэ.

Ити кэмтэ, дьолго, Ефремитэн контузияланан үһүнүк өбүн сүтөрөн баран үтүөрдүм дьин сурук кэлэр. Сэринтэ көрдөрбүт хорсун быһыага «Бойобуой үтүөлэрин иһин» ме-

Иван КУЗЬМИН

ЭРГИЛЛИИ

(Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ ыгырыллыбыт биеэ биригэ төрөөбүт Карсанаевтар Филлип, Серафим кыргыс толоонугар охтубуттара. Никита, Афанасий, Петр чэтин эттэрин сэймэттээн, үһүөн иккис группалаах нэһиликтэр буолан эргиллэбиттэрэ).

Ини-бин биеэ ньүргүн уолаттар Остоохтунун күөн көрсө

көпүкүкүт, Ийэ сир туһугар хотойдор Кыһынны уһанса барбыһыт. Алааскыт аччанын чөлүһэ Айхаллы-долгуйа күүһүнүтэ, Күн-ийэ үөрүүтүн үлэстэ Күдүмүтүр күөрүбүн күлбүтэ. Арыһаах эбэбит, бар дьонугут Алгыһар уйдаран арҕааттан Этэннэ эргиллэн нэһиликтит, Эйэни, кыһынны эһикитит. Хайдаллаах ветеран буойуттар, Күн бүгүн эһиги дьоллооххут, Элбөх ыал эһэтэ буолангыт Эймэнэр үөрүүнэн туоллааххыт. Биеэ буойун ааттарын айхаллыт Вар дьонугут махтамы эттэбэ, Бойобуой суолтутун уруйдуу Сын оёо ырыта эймэннэ. Хайдаллаах ветеран буойуттар, Күн бүгүн эһиги дьоллооххут, Элбөх ыал эһэтэ буолангыт Эймэнэр үөрүүнэн туоллааххыт.

далынан бэлэтэммитэ, Итиннэ тэһэ дойдугутар «Венаны ылыы эһин», «Кавказ оборонатын иһин», «Будапешты ылыы иһин», «Германияны ылаһы иһин» медаллардаах, И. В. Сталинтан Махтаа суруктаах кыһынны көтөлөһөн эргиллэбитэ. Ити 1946 сыл сайын үтүннүгэр этэ. Аҕыһах ылаһаах Диринг Күөл сайылыгар эмнэ үөрүү сатыллаабыта, өрөгөйдөөх күннөр үүмүттэртэ.

Училищетыгар салгыы үөрөнөн, ситиһилээхтин бүтөрбүтэ. Усуһаана хас да сыл учууталлаабыта, онтон төрөппүттэринсэр көмөлөһөрү дойдугутар көлбүтэ. Көллэрин сыл сымнаһын баһысан эһиннэ тарда сымдыбыттара. Оччотогоу суут үрдүк дуоһунастаах салайааччы туту «уу» дьинитинэн уурааһыра эмнэ суох буолбатах этэ. Тоһо да баһыһыра түбөстөр Ефрем Прокопьевич учуутал үрдүн аатын ыһыкыбатаҕа — улуус бастыҥ учуутала, ону аһан оскуола дьолурдаах салайааччыта буоларын көрдөрбүтэ. 1954—1957 сылларга педучилище базаккай оскуолатыгар сабаһиссэйдэбүтэ, салгыы интернат-оскуолага учууталлаабыта. Ити сылларга СРҮ-га кэтэхтэн үөрөбүн нуутча тылын уонна литературатын учууталын дипломуа туту. Ол кэнинтэн Одулуун оскуолатыгар 8 сыл завучтаабыта, ССКП кэһикитигэр хаттаан ыһылаабыта. Кэһин 8 сыл Кытааһа оскуолатыгар директордаан үтүө өйдөбүт хаалларбыта. Спорка, үдүлэс таһынаабы үлөбө нэ-

СЕРГЕЕВ

Савелий Дмитриевич

(1921—1944 сс.

Соловьев нэһилиэгэ)

1941 сыл от ыйын 6 күнүгэр аан маһыһы көмүүргэ түбэһэ эргинэ үлөһитэ Савелий Сергеев Ийэ дойдуну көмүскүү барбыта. Кини 127-с туспа стрелковой бирингэдэбэ извод командирынан сэринилэһэ сымдыан 1943 сыл алтынны 15 күнүгэр Кыһыл Сулус орденынан наҕараадалаһыта. Хорсун офицер кыргыһы хонуугутар хорсун быһыһы көрдөрөн охтубута. Кини ити тийэх геройствота Аҕа дойдуну сэринтин иккис степеннээх орденынан бэлэтэммитэ.

таһахтар улууска аатырбыттара, элбэх техсредство, музыкальнй инструменттар булдуллубуттара, ыраах Канскай куораттан улууска бастаһынан тэһир тутулустаах остуоллары, олоппостору, үөрөх наһиеттарыгар аналлаах ыһааһыгар аҕалыта. Кырдыксыт, дьонго алаһаай сымнаһаах салайааччы этэ. «Олус үчүгэй учуутал, хаарыһаах кини этэ», — дьин ахтар кини урукку үөрөнөөччитэ А. Р. Саргыдаев.

Ефрем оёо эрдэгиттэн ылаһырын, хоһоон ааһарын, араас көрдүбүһү көспүрүн, музыкаһын кетэрин сөбүлүүрө. Веһа куораты босхолоһон баран Штраус, Бетховен мэһэ таһтарын таһыгар хаартыһаҕа түспүтэ.

Куртаһар хатаһыт ыһааһа кыһаһахтар иккитэ кубулуйан, контузията да таһаһа баяра-суоһа 53 саастааһар мас посторуну, түргэһини ыалдьан өлбүтэ.

Ефрем Прокопьевич дьинэ көргөһүгэр эмнэ таһыт курдук амарах аҕа этэ. Көргөһүннэ Кэдоһин Игнатьевнаһын иккитэ уол, иккитэ ыһыс оҕолоһмуттара. Кинилэр төрдүүн, аҕаларын туһаһын хатаран, бэртээхэй үлэһит, ыал буоллулар. Түөрт ыһыһын баһыһы Ефрем Прокопьевич 11 сизиннэр уһаталлар. Миһ, кырдыһыс учуутал, үлөһүннээһин олоһо синаа курдук салаһарыттан үөрөбүн, астыһыһын.

Роман САВВИН,
Росса үөрэһиринтин
туһуһа.

Саха сириттэн бастагы генерал

Саха сиригэр төрөөбүт, руһлубут «Спасенный ангел» тайбатын модун суугунун, ийэтин кетинг Олуһунтэн оёо уонна эдэр саас төлөһөөх таһталынан таһтаабыт нуучча чулуу дьоннорунан, кинилэр иһил-бииһиннээх дьыадаларынан кини туттарыһыгар толору бырааптааххыт. Мин бүгүн көһспүр кийим Леонид Иванович Котельников он дьон дьонтон биридэстэрэ.

Кини 1895 сыллаахха Нохтуһа баһуөлөгэр атыһыһыт көргөһүгэр төрөөбүт. Мантан ырааһааһы ар-миниттар ыһырыһын подпоручик званиеһаах аан дойдуну маһыһы сэринтэ кыттыбыт. 1919 сыл ахсынныһыттан Сибиргэ уонна Дальнай Востока дьахкыһыл партизаннар этэ-төттөрү рөһтэригэр сымдыбыт. Охсубута. Ол түмүгэр өстөөх чуһуһарга уонна Влатарыттан Кыһыл армияда дивостонтуур суолу аһан батальону, 15-с Амурскай биэрэргэ куһаллыһыта, стрелковой полканы, 6-с 1924 сылтан Леонид Амурскай, 1-ты Забайкальскай, 1-ты Читинскай, 5-с Амурскай полкалары нэһиэти 1931 сылтан РККА

1922 с. олунньу 24 күнүгэр Васильевскай станция академияһыгар, Механика аттыгар Дитерихсация уонна моторизация баһандатын утарм кыргы-байыһаннай академияһыгар, ыһыта хорсун быһыһыт М. В. Фрунзе аатынан баһыһын 1-ты Забайкальскай ыһаннай академияда преподавателлэбүтэ. Аҕа дойдуну сэринтэ сэр-революционнай армиятын баһаныһыгар, Ийэ дой-Реввоенсовета Кыһыл Зна-дуга ыһырыһ куттал суоһи орденынан наҕараадаһаабыт кэмтэ, от ыйын лаабыт. Приказка ааһа 1 күнүгэр БСК(б)П РК, быт; «Л. И. Котельников Собиэскай правительство салаһар полкаты Васильев-барэстэбниталлара, сто-лисскай станциятан софруу ца салаһар партиһнай уон-өстөөх хаартан оһуһулу-на сэрбисскай үлэһиттэрини бут охуопаларын сая, пу-кытары сүбэлэһиллэригэр лөһөт уонна артиллерия Москва народнай ополче-самнарыһаах уотун аһ-иһытын төһиһэргэ быһа-һыһан атаһалаабыта. Ки-рыһы ыһыһыһыта, Түөрт мэн киирээччилэр улаһан күн иһигэр 200 гыһ, ба-сүтүтэммиттэрини үрдү-һыһаах 12 дивизия тэ-һи, роталартан биридэс-риллибитэ. Кинилэри ба-тэрэ уһа кыһаһааһы үр-һыһаһы техниканын, аһы-дэлэ сити кыһаһаһыһыта, наһ-үөлүнөн, бары наада-Өстөөх синаа эһини күүһү лааһынан киниһиһи хаа-түмүһүн Уссури кыһыһы-чыһы суох буолан, сто-һааһы плацдармыттан полк-лица хас бириднн завода, хаһас кыһатын эргийбитэ фабрикада, учрежденнэа-Өстөөх ыһаһыһыттан ба-хааһчыһыта.

ры командирдарын сүтэр-Народнай ополчение 1-бн хаһас кыһаһааһы кы дивизиятын команди-подразделениһар чуһу-рыһан генерал-майор Ле-оталаһа баһартара, өстөөх-нид Илларион Котель-уотуттан үгүс сүтүтэм-ков аһаһыта, тутта фронт-миттэро. Быһыһымайгы иһа аттаһыта. Дивизия кутталлаахтын уустутур-Москваны көмүһнээһинтэ бутун учуоттаһан, Л. И. бөһэтин үрдүк моральнай Котельников кыһаһыһыта күүһүн-күдөһин көрдөрбү-полк резервэтин киллэр-тэ. Ол эрэри, олус тиэ-битэ уонна тус бөһэти дьиннэ тариллибит буолан, «Ура!» хаһытааһыһынан бойобуой дьобура тиһаһ-кимэн иһэр өстөөххө ута-таһа, сөһилэһинтэ олус-ры ыһаһыта. Чуһуһан моһтоһо, иһыһа тыһан испит баһыһастар командир үгүс сүтүтэммитэ. Оннуу хорсун быһыһыһынан күүр-тэһэ суох кыргыһыһыта дүлүн хардары аһаһаа сымдыан Леонид Иванович турбуттара уонна өстөөбү Котельников сураһа суох үтүрүһүттэро. Бу көр-сүһүтэ.

гыһыһыта Л. И. Котельни-Оччолорго, ВКК Став-ков баһыһыта, ол эрэри катын 1941 с. атырдыах быһыһымайгы көһнөрүлү-һыһын 16 күнүһэһин 270 бүтүн иһаһыһар дьини №-дээх биллэр биридэс-киһиттэн туораабаһаа. Иһи кэнинтэһи, итиннэ 1929 с. алтынны 16 кү-ддьылбаһаһыт генераллар нүгэр ССРС РВС-та Л. И. ыһырыһ уорбалаһыһыта Котельниковы иһиһини түбэһэллэро уонна умнуу-Кыһыл Знаһи орденынан төһүнүү туманыгар сүп-наҕараадалаабыта. Ити күттэро. 156 №-дээх приказка су- Инокентий ОКОЕЛОВ,

50 жыл булан баран

нар, биес турбут уолаты-
ра, сиккэрэ армияда
ытырыллынар, 80 саяс-
таах соботох сиккиникк
ордон кэбэрэбилэбитэ.

(БҮТҮҮҮН 4-с сүр. нэм)

Уһун үйэлээхтэрбит тустарынан

ТОБУС УОННААХ КЫРДЬАБАСПЫТ

Кинини олох бэйэтэ уһаарбыта

сыл атырдыах ыһын 23 күнүгэр армияга ынырыллыбыта. Нэһиликтэртөн кинирбит бэйэлэрин саастылаахтары кытта оройуон элликүгэр муустубуттара. Атаарыыга аҕыһах оҕо-дьахтар, кырдыабаатар санаардаабыт көрүннээх умса көрөн турбуттара. Буолуугуна даҕаны, фронтан бириэтэ-биир суоһар сурахтар кэлитэллэхтэрэ, бу бараатчылартан төһөлөрө тыһынаах ордон эргиллэхтэрин ким билэ баарай...

Малтага тийэн стрелковай чааска үс мй үөрэмнэ. 1943 сыл олунньуга Монголия Народнай Республикатыгар Чойбалсан куоракка тийибитэ. Манна 820-с полкага сулууспа-лаабыта, 120 мм орудиега иккис нүмөрүнэн сылды-баа. Араас омук уопатта-рынын биир котелоктан аһыра, табаарыстаһына, саллаат улахан эрирдээх-бууруудаах үөрөсөр бус-пута-хаппыта. Кини очо-лорго атаҕынан бэйэтин кыанар этэ, ыраах да по-ходтарга сөччө сылайбанка-сындайбакка, илэстэ-бэккэ хаамара.

1945 сыл атырдыах ыһын 9 күнүгэр милитаристский Японияны утары хабыр халасыһы садала-мыта, сир титирэстиир үлүгэрэ буолбута. Кинилэр сэринилэр чаастара Мань-чжурин элбэх куоратта-рын, дэриэбинэлэрин, нэ-һилиэннээххэ пууннарын босхолообута. Оччолорго японцтар олус сымсала-рын, булугас ойдохторун, уута мунду курдук сыл-дьалларын, умсалларын, быһаарынан 25 метрдөөх сиртөн тахыт сирдэригэр түһэрэллэрин тустарынан араас суоһар көрсөһүннэри истадлар. Ити сурахтар саха биир хатыһыт уолун

чаҕыппатахтара, араас на-ционалыһтар бэртэриг-тэн хаалсыһанна, ардыгар, сорохтортон чорбойуох да курдук кинини кэскилэ сылдыра. Кыайыы тийэх артиллерийскай ытыатын Япония Чифин куоратыгар оҕорсон сэринин түмүктэ-битэ.

х х х

Еремей Илларионович 1946 сыл от ыйыгар тө-рөөбүт түөлбөтүгэр эргил-лэн кэлитин дьон-сэргэтэ сүргэлэрэ көтөбүллэн, үөр-көтө көрсүбүттэрэ, кинилэр колхозу салайыһы сал-лаат уолларыгар итэҕэй-биттэрэ, «Кыһыл ылкы» колхоз бырабылманьытын председателинэн быһбар-даабыттара. Онон үлэ үө-һүтэр түспүтэ. Сут-кураан, сэрин сыллара айгыраппыт олохторун чөлүгэр түһэрип сорута турбута. Тэрийэр, салайар дьовурдаах үлөһүт үтүстүк сүүрүбүтэ-көппүтэ, дьону түһүтэ. Ити кур-дук, икки сыл биллибэккэ ааспыта, колхозу балаҕа атаҕар туруорбута. Онон 1948 сыллаахха Хатылы нэһилиэгин Сэбиэтин ис-полкомун председателинан талыллыбыта. Кэлин Ха-даар, Болтоно нэһилиэгэ-ригэр үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ.

Урукку салаат Аҕа дойду сэринин иккис сте-пеннээх, сэрин уонна үлэ 9 медалларынан, элбэх ах-саатнаах Бочуотунай гра-мотанан, Махтаах сурунта-рынан наҕараадалаһыта. Билигин, төһө даҕаны 81 сааһын туоллар, оҕолорун, сизинэригэр, нэһилиэгин дьо-нун-сэргэтин кытта тэп курдук сылдьан сэлээр, бэйэлэрин кытта тэгнэ үө-рэр-көтөр, санаатын атас-таһар, уруккуну-хойунуу ахтыһар.

С. АЛЕКСЕЕВ.

Виниги Кылааннаах нэ-һилиэктитигэр Дьоккуус-кайга олоһор 96 саастаах Сивцев Петр Петрович, 85 сааһыгар сылдыар Пота-пов Константин Дмитрие-вич, бэйэбитигэр, Арыы-лаах бөһүөлөгэр, баар 90-наах Попов Никифор Ни-колаевич, 86-лаах Попов Михаил Ксенофонтович курдук адыас аҕыһах ах-саатнаах аарыма кырдыа-баастардаахпыт.

Мин бүтүн кинилэртэн тыттыкка аҕыһах көрдө-һи оҕорор көрнөтэ, үйэ-лээх-сааһыгар үтүө-көнө суобаһынан салайтаран олоһон, икки харытын күүһүнэн үлэлээн, бүппэт түбүгү сүксүн кэлбит По-пов Н. Н. туһунан бэрт кылгастык көрсөһүпүн ба-раарбын.

Кини 1904 с. олунньу-га Кытаанах нэһилиэгэр элбэх оҕолоох Игнатье-тар кэргэннэригэр төрөө-бүтэ. Ийэтин убайа Ньу-кулаас Попов орото суох буолан көрдөспүтүгэр аҕыстаах уолу оро гына-рыгар биэрбиттэрэ. Онон төрөөбүтүнэн Игнатьев Никифор Васильевич дэ-ниэхтээх кини ити билиг-ин аатын ылбыта. 12 дуга саастааҕар биир кылаас-таах церковной-приходс-кой оскуола иккис груп-патын бүтөрөн баран сал-гым үөрөммөтүгэрэ.

Никифор 11 биригэ тө-рөөбүттэриттэн сибилгини суос-сөбөтөдүү ордон үйэ-тин моһоон эрэр.

Угуоһунан кыра, дыа-рамай буолан, төрөппүт-тэрэ оччотоогу сэринин хойутаан — 20-чөлээгэр кэргэн ылан биэрбиттэрэ. Кэргэнэ бөдөн-садан, бэйэ-тин кыанар кыыс этэ. Ыал буолаат, харыстам-манка үлэлээн түбүгүр-бүттэрэ. Солоохун соло-муттара, өлбүгэ сирдэрин бүтөйдээн от оттоон, сыл-ла ынах, салгы сүөһүлэ-нэн барбыттара. Колхозка киирэллэрин туһаһыгар үгэниэн 2 орус көлө, 1 ат көлө, 8 ыанар ынах, 10-тан тахса субан сүөһү-лэнэ сылдыбыттара. Кол-хозка 1933 с. киирбиттэ-рэ, онуоха көлүнэр оҕуһу, аты, 2 манньыгы холбоо-буттара. «Кэллин, «устаан көннөрүтэ» диян ааттаан, үс ынагы буор босхо ту-тан ылбыттара», — диян өбөн этэр кырдыабыт.

Колхозка Никифор ыһыыга, сайынын окко үлэлэһэрэ. Сүннүүнэн ту-туу үлэтигэр сылдыбыт. Анныкайга, Сымалаахха, Урэх Угкуртэ, Арыылаах-ха улахан хотонаар, Чу-ранчыга МТС-на уопсай дьэ, тубдиспансер дьэ-тин, бэкээринэ, Сылалга кулуун, маһаһын, гараж, Кытаанахха оскуола, Арыылаахха билигин үлэтин турар кулуун, ос-куола тутууларыгар үлэ-лэспитэ. Кэлин сааһынан пенсияга тахсан баран иһэн бүтэй тутууттар

сылдыбыта.

Никифор Николаевич сэринтэ 1943 с. бэс ыйы-гар 39 саастааҕар ыны-рыллыбыта. Чурапчыга сатыы киирбиттэр, онтон 300-чэка киһини Алларээ Бэстөөххэ эмнэ сатыы ыппыттар. Салгы Дьо-куускайтан үс баржанаан айаннаабыттар.

— Иркутскай уобаласка Загорьега тийдэн мй ага-ра карантинга диян сыл-пыппыт эрээри, туох түбө-һнэх үлэлэтээлэрэ. Ол быһыгар балыһа биир хоһугар тобус-толору өл-бүт кини мунньулуубутун билигинэн көмөрбүттэрэ. Дэлби сыттыһаннар, сыт-сымар бөҕө этэ, — диян ах-тар Никифор.

— Уобалас кыраныһыс-сатыгар Маньчжурин ыспы-тыгар идэһэнэр үс метр кээтиттээх, икки метр ди-рингээх, көһүнэн усталаах-нин хастараллара. Ол аа-та, кыраныһыссым тани туораабатын диян мөһөй оҕотторбуттар.

Загорье маһаа тыал-лаах-куустаах сир этэ. Халтан танаастаах дьон курдаттыы үрдэрэн, си-лиһиһит кытта тоһор кур-дуга. Аспыт улахан мел-төх этэ, бары ыран, быр-дыбыт быстан барбыта.

1944 с. сайыныгар тыа-да кыстыгыр землянна оҕоһункубут. Урдун огу-нан, соломоһон сабан ба-ран даҕ ыһахтаах эти-бит. Оттон от да, соломо-да чугаһынан суоҕа. Ол иһин билигин, сахалар, ко-мандирбытыттан көтүлэ-тэн хатырык хастаатыбыт. Нууччалар хатырык хас-тыгыр дияһи билбэттэр, са-таабаттар эбит этэ, онон таһыһыгар сылдыбыт-тара.

Землинкабытын ытыһыһырытыгар сирэ-дийэ мастары нэрдэн, ик-ки ортүлэригэр суоран атта-тары колонуһада көлүйтөн таһыахтаахпыт. Күннээҕи нуормабыт 7 кубометр. Онуоха нууччаларбыт са-халар аты сатаан көлүйтөн үлэлэтиэхтэрэ дуо диян сөһөһөн турдулар. Ону би-лигин эбиккэ дияри бүтэ-рэн кэбизбэт, оттон били сизэһит дьоммут нуорма-ларын нэһиллэ таһаалара. Отуулуулэрин сатаабак-калар, мастара аара сап-кыраан, субуллан хаалара.

Японецтар Хайлар нуо-ракка туох да холпот гы-на бетоннаммат бөҕөрө-түнүүллэх эбиттэр. Ууһу турба устул сүүрдэн ылан аһымылар, тутталлар. Ону билэн, билигин дьоммут ол турбаларын тоҕо ытан алдытанынар, өстөөхтөрүн уута ыппыттар.

Архуһу өрүһү үрдэриг-лэр араһына оҕочолору түөртүү-блэстин гына хол-буу бааһан онно пуһка-лары, аттары, дьону тһа-һэн, нонгуо биэрэк бадаранын халык гына от тэлгөн эмгэ бэрэ эра-һыһын, сухой паегууан үс-сэһэн, флягалаах ууһан

тамахтарын сиигитинэн, кырылас кумах истиаһи аһаан Хинган сие хайа-тын сэринлээн туората-лаабыттар.

— Өстөөх бэринэн, сал-лааттар, саастаах өртүбүт, күһүн хаар түһүүтэ ар-мияттан босхолоһон дой-дулуур суолбутун тутуу-куппут, — дияр кыһыл ар-меец Н. Н. Попов.

Кырдыабаастан үйэ-тө-бө уһаабытын, билигинэ дьари төп курдук сылды-рын ыһыппыкка манньык диятэ:

— Уһун үйэлэһингэ удьуордааһын улаханы быһаарар. Билигин аҕа уу-һа уһун үйэлээхтэ, ол са-быдыллааҕа.

Иккиһинэн, сибилһэй ас оруола сүүнэ. Мин оло-дум устатын туһаһы бэйэм идэһэ эппинэн, ынахпыт-тан ылар арыһынан, үрүң аспынан аһаан кэл-лим. Хайа уонна айаһан, туһаһынан, сохсоһон бул-таан сизбит куобаһым, туум сөбөтүн, мундуһун мининнэрэ сыттаһтара дии. Ымдан олус абырыр. Бэйэ үүннэрбэт бурдуһун лэппиэскэ, киллэбэ си-билһэйэ бэрдэ. Маһаһын бурдуһуттан оҕоһуллубут киллэһи, арааһа, 70-с сыл-лартан эрэ синбин, кэн-сирбэ астары билигин да-даны аһаабыһын.

Үсүһүнэн, уһун үйэлэ-нингэ сүрүк төрүтүнэн үлэ буолар. Мин колхоз-ниһинэ бэйэбэр 20, онтон колхозка, совхозка 50-ча сыл үлэлэстим. Пенсияга тахсан баран эмнэ быар куустан олоһотум. 88-пын туолуохпар дияри нэ-тэх сүөһүлэригэр көрдүм. Үлэттэн ноһоотурбуһуун билбиккэ олоһобун. Үлөҕэ баар улахан дьол даҕаны, тутун барыта үлэттэн эрэ кэлэр. Билигин ыччаттар үлэ суолтатын таба өй-дөхтөрүн наада.

Аны үйэг уһууругар тулаһыар эйгэбит — ты-быт, салгымыт, уубут, бөһүөлүгүт тулата, сыл-дьар сирбит барыта ыраас, чэбдик, сибилһэй буолуох-таах. Саха мада быһыр-быһырыттан кыстаабыт алаастарын, сайылаабыт сирдэрин туох баар бөх-төрүн-сыһыстарын, сүөһү-лэрин кинтин ыраастаан, чомохтоон, уматан эрэ ба-ран нөһөллөрө. Кэлин бу үтүө үгэс умнулуубута олус хомолтолоох. Иһиэ-һыһан киртийэн олоһорбут сүрдээх, ону кини эрэ дьа-һаһарын нэһэйбэт бы-һыһылаах. Буна, бу дьыма-лаа бэйэбит ыһыстаһы-мына табыллар иһи.

Дьэ итиннэ доруобу-һаа табах, арыгы буор-тута сыттаҕа эбээт. Мин баларга хайаларыгар да сыстыҕабыһым абыраата дииһин.

Бачча сааспар дияри ба-лыһаттан бюллетень дия-ни ылбакка кэллим, дэ-тэ (Бүтүүтүн 6-с стр. көр).

А ПЫЛБАТТАН барил-либит хомойой, са-тыы тыһылаах-өстөөх, эл-бэх көпсөһүннээх, мэлдьи үөрэ-көтө сылдыар дьон баар буолааччылар. Кини-лэри нэһилиэгин мэлдьи үөрэ-көтө истигини көрсү-лүүчү. Биир оянуу киһи-ини билиги улууспутугар Еремей Илларионович Литвинцев буолар. Сааһын туһаһы хайаһыстыһынан, советскай-партийнай үлэ-лэр нуоһаларын тутуһан кэлбит ытык кырдыабыт.

Дьэриһинэй олох кыра эрдэһинэ аҕата өлбүтэ. Ийэтэ малга үлэлээн айа-һын ииттинэр буолан со-ботох оҕотун кэргэнин убайыгар Михаил Литви-цевка итиэх биэрэргэ күһэллэбитэ. Уолчаан ийэ-тин моһоньуттан кууһан баран араһымаары төһө-лөөх сарылаабыта, ытаа-быта-сонгообута буолуой. Онон төрөппүт ийэ барах-сан сүрөҕө хайдахтаах курдук хаанынан ытаабы-тын ким билэ баарай.

Кырачаан Дьэриһинэй саҕа дьонугар дьэ сыс-тыһыах, үөрэһэх курдук буолан эрдэһинэ, айбытын сүтэригэр сүрөһин бааһа хабыллыа да өлгүһүнэ, аһы абаҕата Михаил Литви-цев өлбүтэ. Онон 9 саас-таах уолчаан иккис тээн тулаһыах хаалбыта. Үгүс көпсөһүн, сүбөлэһин нэ-һиттэн, тастык абаҕатыгар Родион Литвинцевтээххэ биэрэр буолтара.

Ыал мунуугун кэрийэн витиллибит Дьэриһинэй ос-куола бороһоһун атыллыыр дьолго тигэһэттэрэ, ойор күннээх оҕо саас үөрүүтүн-көтүүтүн билбэттэрэ.

Ол иһин Хатылыга саҕа тэриллэбит табаарыстыбаҕа бэйэтэ туспа хайаһыстыба-быһытынан чилиэһинэн киирбитэ, туох түбүһнэх үлэлээбитэ. Оччоттон эл-бэх саҕалаах, сытыы-хотуу уолчаан бары үлэҕэ сыс-тааһа, дьонугар-сэргэти-гэр собууллунтэ. Саҕага, кэрэҕэ, сырдыкка тэрдьһэр баҕатынан салайтаран ула-хан дьону кытта тэгнэ үө-рээһин ааһар, суруйар буолбута, оччотоогу саҕа олох дьаһалларыгар нөх-төхтүк ыһтара. Табаа-рыстыбалара тыа хайаа-һыстыбатын артыалыгар кубулуйбута. Онон, кэм ааһар-суруйар буолан, кол-хоһугар суотчуттаабыта. Онон Хатылы нэһилиэгин Сэбиэтин исполкомун сир-ретарынан үлэлээбитэ. 1940 — 1942 сс. колхоһугар баарабылманьыа председа-телинан талыллан үгүс түбүгү көрсүбүтэ. Сэрин, сут-кураан сыллара ады-һаһыһан утуһар да уутун уһуубута, элбэхтик нэлэрэ-бэрара, дьон чэһинэ, эдэ-рэ Аҕа дойду көмүскэллэгэр барбыттара. Сэрингэ ыны-рыллыбыттара суохтаппат курдук үлэһи-хамнаһы тө-риитин сорута турбута. Оҕо-ну-дьахтары, кырдыабаас-тары үлэҕэ аттаран туруор-таабыта, ыраах-чугаһа көһөн сүөһү аһылытын соботуон-нааһыһы оскулаһыта.

Е. И. Литвинцев 1942

Эбэрдэлибит!

Ытыктабыллаах Ава дойдуга Улуу сэринтин кыттылаахтары уонна тыыл ветераннарын ЗАХАРОВ Николай Егорович, ЯКОВЛЕВ Василий Данилович, ТАРАБУКИН Семен Семенович, ЗАХАРОВА Вера Ивановна, ВИНУКОВА Александра Николаевна, КУСТУРОВА Анна Иннокентьевна, АДЖИГИТОВА Анастасия Даниловна, МАКСИМОВ Николай Егорович, СЛЕПЦОВА Анна Степановна Кылааһы 49-с сылын ис сүрэхтэн эбэрдэлибит. Эһизэ чэгиэн доруобууһу, уһун сылларга эйэлээх халлаан аныгар олороргутугар баҕарабыт.

Медик-пенсционердар сэбиэттэрэ.

х х х

Күндү коллегаларбытын, сэрин уонна тыыл ветераннарын умнуллубат Улуу кыайы күнүбүн ис сүрэхтэн истинник эбэрдэлибит! Баҕарабыт: туйгу доруобууһу, дьолу-соргуну!

Махтамы кытта

Чурапчы орто оскуолатын орто сүһүбүн коллектива.

х х х

Ытыктабыллаах НОХТУНСКАЯ Гаврил Федорович, Россия спордун маастарын нуорматын толорбуккунан, элбэх сыралаах, дьулуурдуу дьарыгынан Саха Республикатын рекордун олохтообуккунан биһиги үлэлиир коллективиге ис сүрэхтэн эбэрдэлиир. Россия 10 бастың марафонецкын иһигэр кииринин Саха сирин быһыйдарын аатын-суолун үрдүкү кэрдиксэ таһаарыҥ быһытынан сылалыбыт. Итинниктэн өссө үрдүк ситиһилэри, таһаарылаах, айымнылаах тренерскэй үлэни баҕарабыт. Итэр-үөрэ-

тэр быһыйдарын Россия, аан дойдуга таһымыгар таһаарарга эрэнэбит.

Чурапчытаагы республиканскай спорттунан интернат-оскуола коллектива.

х х х

Мэҥэ-Хаҥалас улуутун сүүрүүнү таптааччыларын ааттарыттан НОХТУНСКАЯ Гаврил Федорович Россия спордун маастарын, Саха Республикатын рекордун олохтообуккунан ис сүрэхтэниттэн үөрөнтүрэн эбэрдэлибит. Өр сыллаах сыралаах дьарыккынан, күүстээх дьулуурсуулар үрдүк ситиһилээн Россия күүстээх марафонецкы ахсааннарыгар киирбиккин, Саха быһыйдарын ааттарын-суолларын үрдүкү кэрдиксэ таһаарыҥ быһыгы бары кизин туттабыт. Өссө даҕаны үрдүк ситиһилэри, таһаарылаах тренерскэй үлэни, дьиз кэргэнтэр доруобууһу, дьолу-соргуну баҕарабыт.

Мэҥэ-Хаҥалас улуутун быһыйдарын ааттарыттан А. П. ИЛЛАРИОНОВ.

х х х

Күндү кинибитин, таптыыр ийэбитин, эбэбитин үлэ ветераны ЛАЗАРЕВА Елена Антоновна 75 сааскын туолар кэрэ-билиэ күнүбүн истинник, истинник эбэрдэлиэн туран, биһиги туспутугар кыһамныгыт, үтүө сүбэ-амагы иһин махтабытын тиздэбит! Дьолу-соргуну үрдүкү кэрдэбит! Дьолу-соргуну баҕарабыт.

Чурапчытаагы оҕолоруг, кийинит, сизинэ Аян, Ньурбаттан уолуг, кийинит, сизинэриг Кириллинэр.

х х х

Күндүтүн саныыр, таптыыр кэргэммин, аҕабытын, быраатым ПАВЛОВ Михаил Николаевич,

хоту көбөрүлүү кыттылаахын, ыам ыйы 8 күнүгэр 50 сааскын туолар юбилейгин истинник эбэрдэлибит! Баҕарабыт кытаанах доруобууһу, кырдыары билимменкэ өрүү чэгиэн-чэбдик сылдьарга, билиэхэ бигэ тирэх, күүс-көмө буоларга.

Кэргэнит, кыргыттарыг, уолуг, күтүөтүг, убайыг.

х х х

Ытыктабыллаах күтүөпүтүн ПАВЛОВ Михаил Николаевич 50 сааскын туолбут үрүүлээх юбилейгин эбэрдэлибит. Баҕарабыт күн сиригэр бары үчүгэни, доруобууһу, дьиз-кэргэнтэр дьолу-соргуну. Махтаабыт биһиги туспутугар кыһамныгыт, сүбэ-амагы иһин.

Уус-Алдан улууттан ийэбит Марфа, Егоровтар, Ордоһоттар, Булуннаахтаахтан Никифоросоттар, Чурапчыттан Ивановтар, Хатылыттан Петровтар, Хадаһартан Ивановтар, Харитоновтар.

х х х

Күндү саҥаскын ЯКОВЛЕВА Аграфена Сергеевна 45 сааскын туолбут билиэ күнүбүн эбэрдэлибит, нэрүөн нэргүбэбит!

Үрүү халлааттаах аныаһа буолан дьонун-сэргэни туһугар үтүө суоһаах үлэни ситиһилэрин, күлүм күндү иччэрин күннэти үөртүг, кэлэр сиргэр сибээһи кэрэти кэргэтин, кэрэ-үтүө эрэ аргыһабыт.

Ийэбит Марфа Михайловна, эдьийбит Анна, Марианна, Василий, Екатерина, Егор, Любовь, Иван, Маргарита, Николай Яковлевтар.

ТОҔУС УОННААХ КЫРДЬАБАСПЫТ

(Бүтүүтэ. Иинин 5-с стр. көр).

нан-хайаан государственны даҕаны почтоотурдубатым. 90-наах кырдыабас аныаха дьэри ачыны дьизил билбэт. Ыраады көрөөрү ыһаабына илтинин чаралчылар, оччоҕо тулаһымыр айгытэ «ырымыс ыһаан чуолкай буола түбэр» үһү. Ол курдук ыһаан кыһа-сарыарда ыһаахтары, торбосторун көрдүү сылдьар буолааччы. Киниг тайах мас, торуоска дьизин эмнэ тутта илик. Никифор Николаевич түбүгүгэр үтүөлэрин-өҥөлөрүн туһулуур Ава дойдуга сэринтин иккис степен уорданын, мэтээллэрин көрүөххүн сөп. Үлэ, сэрин ветерана нэһилэниг бочуоттаах гражданина, үлэ ударнига, түөрт төрөппүт оҕолордоох, 24 сизинээх, 9 хос сизинээх.

Бытк кырдыабас Улуу Кыайы 50 сылын маннан төп курдук көрсүөдэ.

Афанасий КАРСАНАЕВ, нэһилнэк бочуоттаах гражданина.

Пособие ылааччылар, болбойунг!

Саха Республикатын Правительствотун 1994 сыл олунуу 18 күнүбүн 54 №-дээх уурааҕынан 1994 сыл күлүн тутар 1 күнүттөн хас биһирдиги оҕо-төрүүттөн 16 сааһыгар, үөрэнэччилэр орто оскуолаһа бүтэрбэхтэригэр дьэри урунку хас да көрүп пособиелар онкуларыгар биһир көрүгү ый ахсын ылар буолуохтара.

Улуустаагы пенсионнай сулууска управлениетынан төлөнөллөр:

1. Кырдыаһаһынан уонна нэһиликтинэн пенсионнаахтар оҕолоругар, төрөппүттэр иккөн үлэлэбэт буоллахтарына.
 2. Итэр кинилэрин сүтэрбиттэрэ.
 3. Инбэлиит оҕолорго.
 4. Инбэлиит оҕону көрөн олорор үлэлэбэт ийэлэргэ.
 5. Аһардас ийэлэр оҕолоругар.
- Оҕо пособиетын аһатар:

БИЛЛЭРИИ
Буровой трактор өҥөтүгэр иһааҕааччылар «Агропромэнерго» тарилтэтин кытары көпсөтэ кэлэргитигэр эбэтэр 21-762 телефонуна билсэргитигэр ыһаабыт.
Администрация.

АТЫҤЫҤЫТЫ:

Обуруот аһын үүннэринэн дьарыктанар идэтибит хаһаайыстыба оҕурсу, помидор, халпыһаста, хортуоппуй расадаларын утары харчытыгар атыһымыр. Оҕурсу расадала оҕордулубут болдоһуттан көрөн сыаната үрдэтэллэн иһэр. Оһон атыһаһарга тигэһинг. Томат расадалатын сыаната көпсөтиннэн. Кыһыл сортовой хортуоппуй, эрдэтэһи халпыһаста расадалара ыам ыйы 18—20 күнүбүттэн атыһаһа. Аадырыһа: Чурапчы сэл. Красилыников уул. 10 №-ро, тел. 21-267.

х х х

«Урал-5557» массынаһы. 1989 с. таһаарым. Дьигателэ, ходовой кап. өрөмүөнү барбыт. Аадырыһыт: Эрилик Эристин уул. 9, Чурапчы с. Ярославской уул., 51 «а».

х х х

Саҥа Т-40 тракторы. Сыаната — көпсөтиннэн. Тел.: 27-651.

х х х

Талтымыр аҕабыт, эбэбит, хос эбэбит колхознай-совхознай тутуу ветерана
НОВГОРОДОВ Петр Данилович
85 сааһыгар өлбүтүн, дьиринин нурутуһан турар, бары үлэһиннэхтэригэр, аймахтарыгар иһитиннэрбэт.
Оболоро, сизинэра, хос сизинэра, кийинитэрэ, күтүөттэрэ.
Новгородов Петр Данилович өлбүтүнэн оҕолоругар, сизинэригэр, аймахтарыгар дьирин кутурданын тиздэр:
—Карл Маркс аатынан баһыһынай хаһаайыстыбаларын ассоциацията.

сидалара ыам ыйы 18—20 күнүбүттэн атыһаһа. Аадырыһа: Чурапчы сэл. Красилыников уул. 10 №-ро, тел. 21-267.

х х х

«Урал-5557» массынаһы. 1989 с. таһаарым. Дьигателэ, ходовой кап. өрөмүөнү барбыт. Аадырыһыт: Эрилик Эристин уул. 9, Чурапчы с. Ярославской уул., 51 «а».

х х х

Саҥа Т-40 тракторы. Сыаната — көпсөтиннэн. Тел.: 27-651.

х х х

Талтымыр аҕабыт, эбэбит, хос эбэбит колхознай-совхознай тутуу ветерана
НОВГОРОДОВ Петр Данилович
85 сааһыгар өлбүтүн, дьиринин нурутуһан турар, бары үлэһиннэхтэригэр, аймахтарыгар иһитиннэрбэт.
Оболоро, сизинэра, хос сизинэра, кийинитэрэ, күтүөттэрэ.
Новгородов Петр Данилович өлбүтүнэн оҕолоругар, сизинэригэр, аймахтарыгар дьирин кутурданын тиздэр:
—Карл Маркс аатынан баһыһынай хаһаайыстыбаларын ассоциацията.

СЛЕПЦОВА

Вера Николаевна
өлбүтүнэн дьирин кутурданын тиздэр:
—кэргэнтэр Слепцов Семен Игнатьевичка улуустаагы сибээс үлэһин коллективиге;
—эмнэ кийиннэ убайдара, бырааттара Захаровтар, Смирновтар, Дьалцовскайдар;
—таһаарыстара Кесинил, Семен Игнатьевич;
—эдьийитэр Майя Николаевна Шеломова быраабы харастыыр органнар үлэһиттэрэ;
—балтыгар Анна Николаевна Местниковца улуус дьаһалтатын аппарата;
—кыһаһыгар Чурапчы орто оскуолатын XI «а» кылааһын үөрэнэччилэргэ Слепцова Оляга биһиги үөрэнэр оболоро, XI кылаас төрөппүттэрэ, учуутала;
—уолугар Слепцов Игнатка Чурапчы орто оскуолатын X «г» кылааһын үөрэнэччилэрэ, төрөппүттэрэ, учуутала;
—эдьийитэр Шеломова Майя Николаевна, ба улуустаагы пенсионнай сулууска управлениета.